

DOĞAL GAZ PİYASASI YAPISI

Doğal Gaz Piyasası Dairesi Başkanlığı

Dağıtım Grubu

2018 / ANKARA

SUNUM PLANI

- 4646 Sayılı Kanun Öncesi Durum
- 4646 Sayılı Kanun Bölümleri
- Kanun İle Öngörülen Piyasa Yapısı
- Temel Kavramlar ve Önemli Tanımlar
- Piyasa Faaliyetleri ve Mevcut Görünüm
- Kanun'a Dayanılarak Çıkarılan İkincil Mevzuat

4646 sayılı Kanun öncesi tarihsel gelişim

- 1970 - Türkiye’de ilk doğal gaz keşfi (TPAO)
- 1976 - Türkiye’de ilk doğal gaz kullanımı (Pınarhisar Çimento Fabrikası)
- 1986 - İlk doğal gaz alım anlaşması (Sovyetler Birliği)
- 1987 - Enerji üretimine yönelik ilk doğal gaz kullanımı
- 1988 - Konut ve ticaret sektöründe ilk kullanımı (Ankara)
- 1990 - 397 sayılı KHK ile doğal gazın ithali, dağıtımı satışı ve fiyatlandırılması hususunda BOTAŞ’ın tekel konumuna getirilmesi ve şehir içi dağıtımı için belediyelere yetki verilmesi

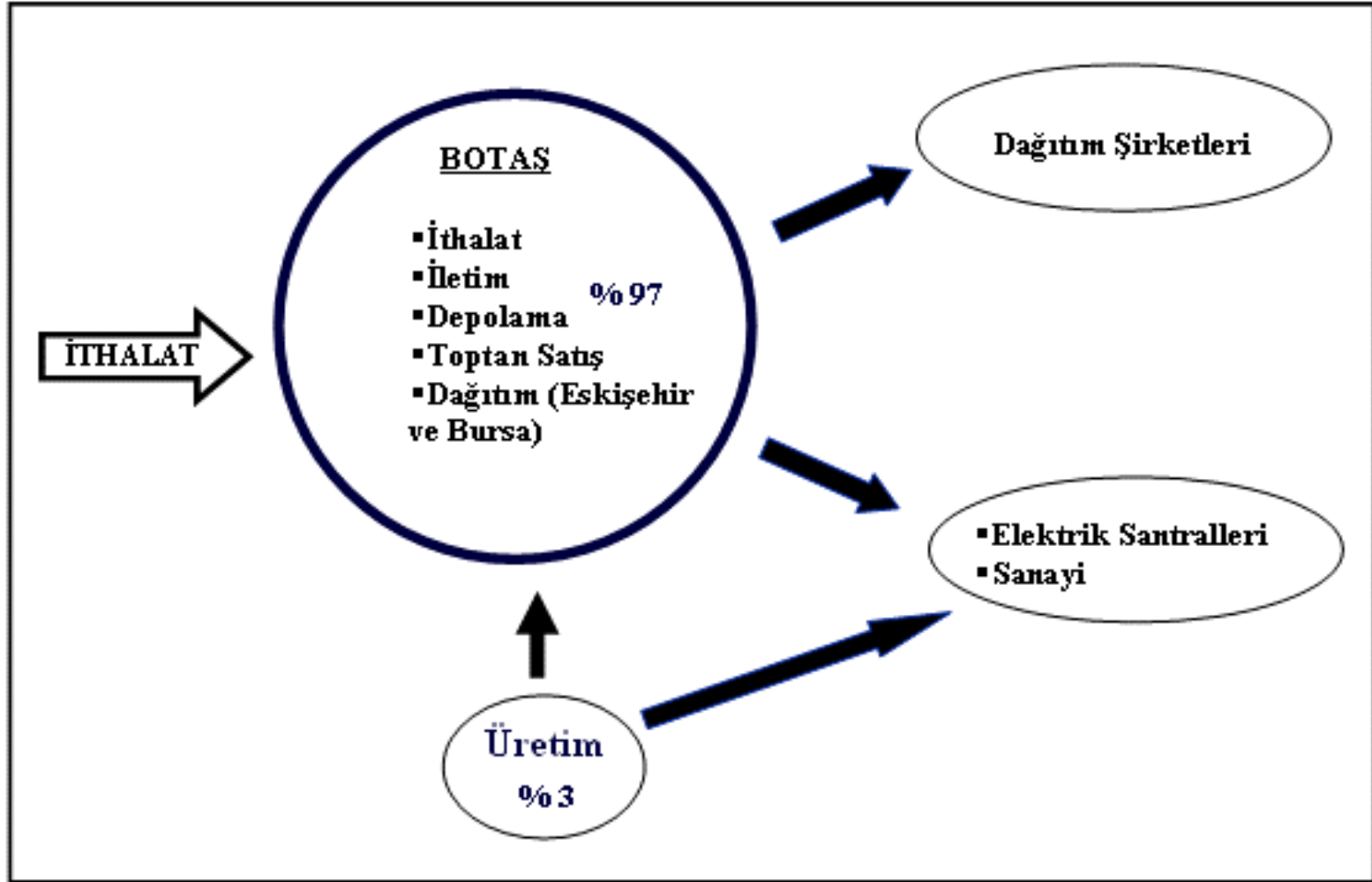
4646 Sayılı Kanun Öncesi Durum

2/1/1990 tarih ve 397 Sayılı KHK Çerçevesinde;

- Doğal gazın ithali, dağıtımı, iletimi, satışı ve fiyatlandırılması **BOTAŞ**'ın yetkisindeydi.
- Şehirlerde doğal gaz dağıtımı, işletmesi ve satış yetkisi Bakanlar Kurulunca izin verilmesi kaydıyla sermaye şirketleri veya **BOTAŞ** tarafından gerçekleştiriliyordu. (**Bursa** ve **Eskişehir**)
- **İstanbul, Ankara, İzmit** ve **Adapazarı**'nda ise Belediye şirketleri **BOTAŞ**'tan satın aldıkları doğal gazın dağıtımını yapıyordu.
- 18/4/2001 tarihli 4646 sayılı Kanunla 397 sayılı KHK yürürlükten kaldırıldı.

4646 Sayılı Kanun Öncesi Durum

397 sayılı KHK ile Oluşturulan Yapı

4646 sayılı Kanun öncesi şehir içi dağıtım faaliyeti

- 1. Ankara - EGO (belediyeye bağlı kuruluş)
- 2. İstanbul - İGDAŞ (belediyeye bağlı kuruluş)
- 3. Bursa - BOTAŞ
- 4. Eskişehir - BOTAŞ
- 5. İzmit - İZGAZ (belediyeye bağlı kuruluş)
- 6. Adapazarı - AGDAŞ (belediyeye bağlı kuruluş)
- 7. Bahçeşehir (İstanbul) - BAHÇEŞEHİR (özel kuruluş)

4646 Sayılı Kanun

- 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu 18/04/2001 tarihinde TBMM’de kabul edilmiştir.
- 02/05/2001 tarihli ve 24390 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- Kanun, Genel Hükümler başlıklı «Birinci Kısım» ve Çeşitli Hükümler başlıklı «İkinci Kısım» olmak üzere 2 kısımdan oluşmaktadır.
- Kanun, Yürütme ve Yürürlük maddeleri ile birlikte toplam 22 maddeden oluşmaktadır.

4646 Sayılı Kanun'un Bölümleri

Kanun'un «Birinci Kısımı» 3 Bölümden oluşmaktadır;

1.Bölüm (Madde 1 – 3)

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Yetki

2.Bölüm (Madde 4 – 6)

Doğal Gaz Piyasası Faaliyetleri, Yapım ve Hizmet Faaliyetleri ,
Lisans ve Sertifikaların Genel Esasları

3.Bölüm (Madde 7 – 8)

Rekabetin Korunması ve Geliştirilmesi, Bilgi Verme, Hesap
Ayrışımı, Serbest Tüketicinin Belirlenmesi ve Sisteme Girişte
İstisnai Haller

4646 Sayılı Kanun'un Bölümleri

Kanun'un «İkinci Kısım» 4 Bölümden oluşmaktadır;

1.Bölüm (Madde 9 – 11)

Yaptırımlar ve Yaptırımların Uygulanmasındaki Usul, Ön Araştırma, Soruşturma ve Dava Hakkı ile Tarifeler

2.Bölüm (Madde 12 – 13)

Diğer Hükümler, Değiştirilen, Kaldırılan ve Uygulanmayacak Hükümler

3.Bölüm (Madde 14 – 20)

Elektrik Piyasası Kanununda Yapılan Değişiklikler

4.Bölüm (Geçici Maddeler 1 – 5)

Geçici Hükümler

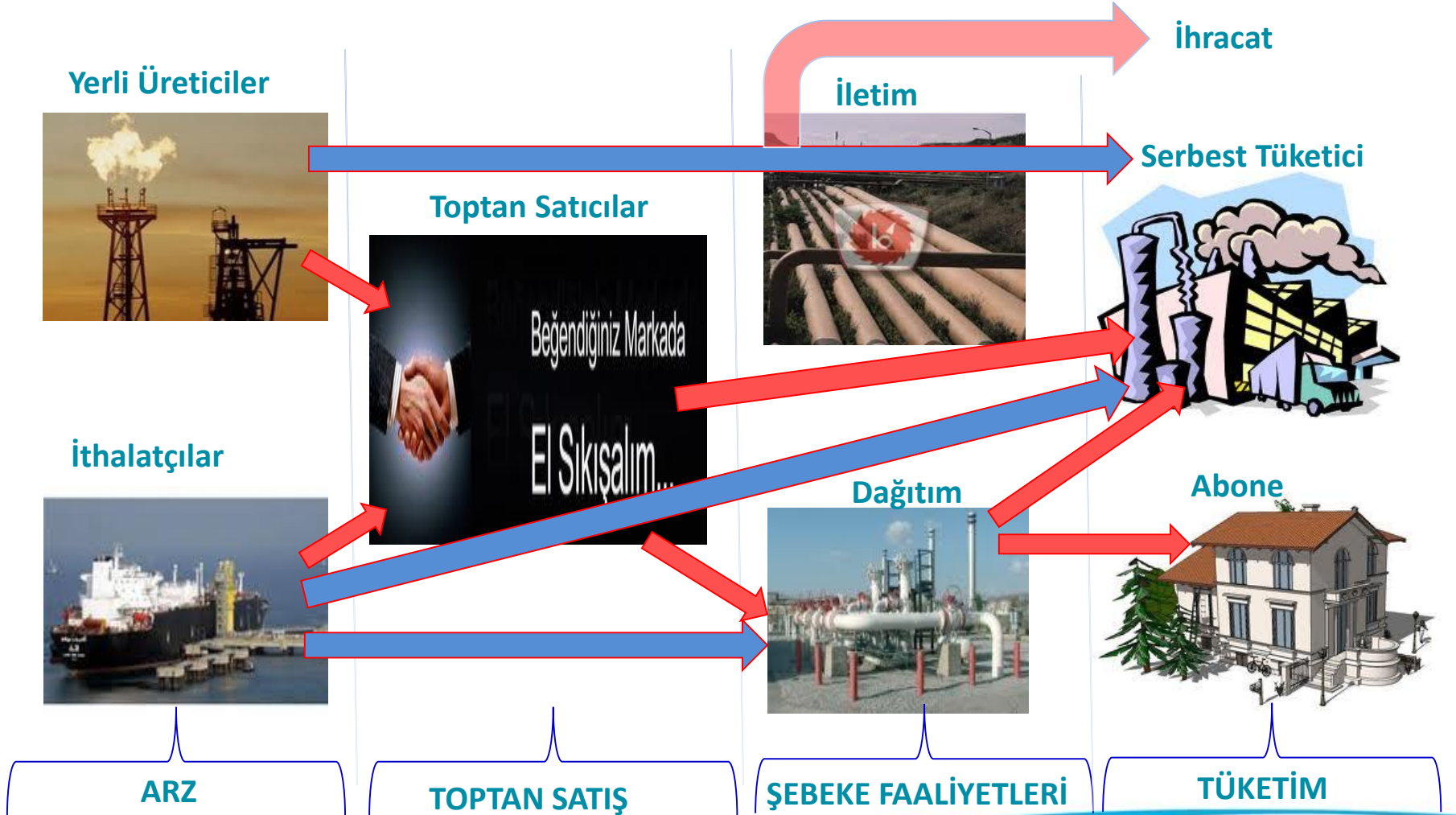
4646 Sayılı Kanun İle Öngörülen Piyasa Yapısı

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nda doğal gaz piyasa faaliyetleri aşağıdaki şekilde ayrıştırılmış ve her piyasa faaliyeti için EPDK'dan lisans alınması öngörülmüştür;

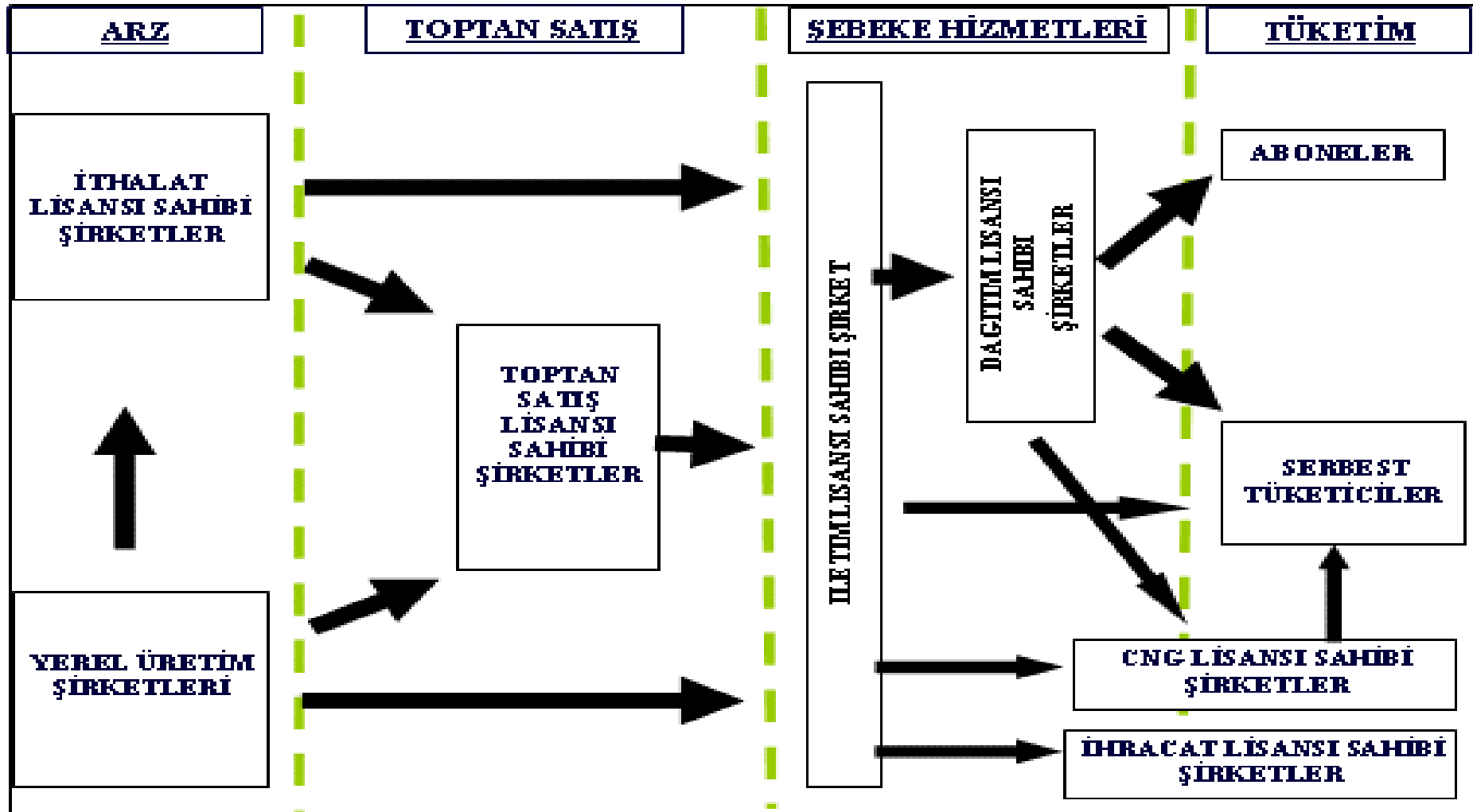
- İTHALAT
- İTHALAT (SPOT LNG)
- İLETİM
- İLETİM (LNG)
- DEPOLAMA
- TOPTAN SATIŞ
- DAĞITIM
- İHRACAT
- SIKIŞTIRILMIŞ DOĞAL GAZ (CNG) SATIŞI, DAĞITIMI VE İLETİMİ

Not: Doğal gazın **Üretimi**, 6326 sayılı Petrol Kanunu kapsamında gerçekleştirilmekte olup, 4646 sayılı Kanun'da bir piyasa faaliyet olarak sayılmamıştır. Doğal gaz üretim şirketleri, **Toptan Satış Lisansı** almak kaydıyla ürettikleri doğal gazı piyasada satışa sunabilmektedir.

4646 Sayılı Kanun İle Öngörülen Piyasa Yapısı

4646 Sayılı Kanun İle Öngörülen Piyasa Yapısı

Temel Kavramlar ve Önemli Tanımlar

4646 Sayılı Kanun'un Amacı, doğal gazın;

- kaliteli,
- sürekli,
- ucuz,
- rekabete dayalı esaslar çerçevesinde,
- çevreye zarar vermeyecek şekilde,

tüketicilerin kullanımına sunulması amacıyla doğal gaz piyasasının,

- serbestleştirilerek,
- mali açıdan güçlü,
- istikrarlı,
- şeffaf,

bir doğal gaz piyasasının oluşturulması ve bu piyasada **bağımsız bir düzenleme ve denetimin** sağlanmasıdır.

Temel Kavramlar ve Önemli Tanımlar

Kanunda yer alan önemli bazı tanımlar;

Sistem : Doğal gazın üretimi, iletimi, depolanması ve dağıtımını işlevlerini yerine getirmek üzere kurulan tesis ve teçhizatı,

Doğal gaz : Yerden çıkarılan veya çıkarılabilen gaz halindeki doğal hidrokarbonlar ile bu gazların piyasaya sunulmak üzere çeşitli yöntemlerle sıvılaştırılmış, basınçlandırılmış veya fiziksel işlemlere tabi tutulmuş (Sıvılaştırılmış Petrol Gazı -LPG hariç) diğer hallerini,

Piyasa faaliyeti : Doğal gazın iletim, dağıtım, toptan satış, ithalat, ihracat ve LNG tesislerinde sıvı olarak veya yer altı ve yer üstü tesislerinde gaz veya sıkıştırılmış gaz olarak depolanması dahil olmak üzere alımı, satımı veya hizmet ve ticari faaliyetleri ile bu faaliyetlere ilişkin işlemlerden oluşan faaliyeti,

Ulusal iletim şebekesi : Ulusal iletim sisteminin bir parçası olan yüksek basınçlı boru hatlarını,

Temel Kavramlar ve Önemli Tanımlar

Kanunda yer alan önemli bazı tanımlar;

Serbest tüketici : Yurt içinde herhangi bir üretim şirketi, ithalat şirketi, dağıtım şirketi veya toptan satış şirketi ile doğal gaz alım-satım sözleşmesi yapma serbestisine sahip gerçek veya tüzel kişiyi,

Serbest olmayan tüketici (abone) : Doğal gazı kendi kullanımı için dağıtım şirketlerinden almak zorunda olan gerçek veya tüzel kişiyi,

Tarife : Doğal gazın iletimi, dağıtımı, LNG veya gaz olarak depolanması ve satışı ile bunlara dair hizmetlere ilişkin fiyat, hüküm ve şartları içeren düzenlemeleri,

«*Doğal gaz piyasa faaliyetleri*» başlıklı 4 üncü maddesi:

Lisans nedir?

«*Tanımlar*» başlıklı 3 üncü maddesinin 38 inci bendi:

«**Lisans** : Tüzel kişilere piyasa faaliyetinde bulunabilmeleri için bu Kanun uyarınca Kurul tarafından her bir piyasa faaliyeti için verilen izin belgesini ifade eder.»

Piyasa Faaliyetleri ve Mevcut Görünüm

İTHALAT

- Her ithalat bağlantısı için **ayrı ithalat lisansı** alınması gereklidir.
- İthal edilecek doğal gazın **kaynağı, rezervleri, üretim tesisleri ve iletim sistemi** hakkında kesin bilgi ve garanti bulunması gereklidir.
- İthalatçı şirketler, her sene ithal edecekleri gaz miktarının Kurul tarafından her yıl belirlenecek kadar miktarını (% 20'yi geçmemek üzere) **ulusal topraklarda depolama** imkanlarına sahip olmak zorundadırlar.
- İthalatçı şirketler; sözleşme sürelerini, süre uzatımını, öngörülen yıllık ve mevsimlik ithalat miktarlarını **EPDK'ya bildirmek zorundadır.**
- İthalatçı şirketlerin her biri, **en fazla ulusal tüketimin % 20'si kadar** doğal gaz ithal edebilir.
- Kanun gereğince, BOTAŞ ithalat miktarları ulusal tüketimin %20'si oranına düşünceye kadar **kontrat devirleri** yapılması gerekmektedir.

Piyasa Faaliyetleri ve Mevcut Görünüm

İLETİM

İletim : Üretime mahsus toplama hatları ve dağıtım şebekeleri haricindeki gaz boru hattı şebekesi veya sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) taşıma vasıtalarıyla gerçekleştirilen doğal gaz naklini ifade eder.

- Mevcut, planlanan ve yapımı devam etmekte olan ulusal iletim şebekesi **BOTAŞ'a** aittir.
- Ulusal iletim şebekesi **yatırım programı** EPDK tarafından onaylanır.
- İletim şirketleri, sisteme bağlanmak isteyen kullanıcıları, sistemin uygun olması halinde **12 ay içerisinde** iletim sistemine bağlamak zorundadır.
- İletim şirketleri, ithalatçı, toptan satış, üretim ve ihracatçı şirketler ile **taşıma sözleşmesi** yapar. Ayrıca, üretim şirketi, serbest tüketici, depolama şirketi ve diğer iletim şirketleri ile **teslim sözleşmeleri** yapar.

İLETİM

İLETİM

LEJAND

- ULUSAL HATLAR
- BESLEME HATLARI
- TRANSİT HATLAR
- PLANLANAN HATLAR

T.C. ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Transit Petrol Boru Hatları Dairesi Başkanlığı
2015, ANKARA, TÜRKİYE

Piyasa Faaliyetleri ve Mevcut Görünüm

DEPOLAMA

Depolama: Günlük ve mevsimlik değişiklikleri karşılamak ve doğal gaz temininin azalması veya durması ile meydana gelen doğal gaz açığını gidermek amacıyla doğal gazın, sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) veya gaz olarak depolanmasını ifade eder.

- Depolama şirketleri sahip oldukları kapasitelerini, piyasadaki taraflara **eşit ve tarafsız** bir şekilde sunacaklardır.
- Depolama hizmeti almak için yapılacak başvurunun depolama şirketi tarafından reddi halinde durum **EPDK'ya bildirilecektir.**
- Depolama sistemine giriş konusundaki uyuşmazlıklar **EPDK tarafından çözülür.**
- Depolama şirketleri kapasitelerinin tümünü sistemin **eşgüdümlü ve güvenli** bir tarzda işleyişine yardımcı olacak şekilde idare edeceklerdir.

Piyasa Faaliyetleri ve Mevcut Görünüm

DEPOLAMA

MEVCUT LİSANS LI DEPOLAMA TESİSLERİ

YER ALTI

S.NO	LİSANS SAHİBİ	TESİS YERİ	DURUM
1	BOTAŞ	Silivri / İSTANBUL	Devrede
2	BOTAŞ	Sultanhanı / AKSARAY (Tuz Gölü)	Test Aşamasında
3	GAZ DEPO VE MADENCİLİK A.Ş.	Tarsus / MERSİN	İnşaat Aşamasında
4	TOREN DOĞALGAZ DEPOLAMA A.Ş.	Tarsus / MERSİN	İnşaat Aşamasında
5	ATLAS PETROL GAZ A.Ş.	Sultanhanı / AKSARAY (Tuz Gölü)	İnşaat Aşamasında

LNG

S.NO	LİSANS SAHİBİ	TESİS YERİ	DURUM
1	BOTAŞ (LNG)	Marmara Ereğlisi / TEKİRDAĞ	Devrede
2	EGE GAZ A.Ş. (LNG)	Aliağa / İZMİR	Devrede
3	ETKİ LİMAN A.Ş. (LNG-FSRU)	Aliağa / İZMİR	Devrede
4	BOTAŞ (LNG-FSRU)	Dört Yol / HATAY	Devrede

Piyasa Faaliyetleri ve Mevcut Görünüm

DEPOLAMA

LNG TERMİNALİ

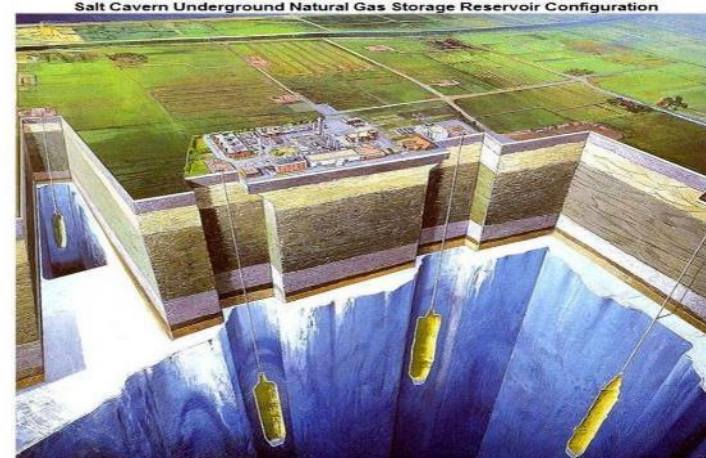
LNG GEMİSİ

YER ALTI DEPO YÜZEY TESİSLERİ

YER ALTI DEPO KAVERNALAR

Piyasa Faaliyetleri ve Mevcut Görünüm

DAĞITIM

Dağıtım : Doğal gazın müşterilere teslim edilmek üzere mahalli gaz boru hattı şebekesi ile naklini ve perakende satışını,

- Kurumun belirli bir şehir için açacağı ve Resmi Gazetede ilan edilen **ihaleyi kazanan şirkete** şehir içi dağıtım lisansı verilmektedir.
- İhaleyi kazanan şirket inşa edeceği **mahalli doğalgaz dağıtım şebekesinin** mülkiyetine de sahip olur.
- **Belediyeler** ihaleyi kazanan dağıtım şirketlerine bedelsiz olarak %10 ve bedelli olarak %10 olmak üzere toplamda % 20 nispetinde **ortak olma hakkına sahiptir.**
- Dağıtım şirketleri sorumluluk alanlarında bulunan tüketicilerin talep etmesi halinde, bu tüketicileri **sisteme bağlamakla yükümlüdür.**
- Kurum, mülkiyet sahibi dağıtım şirketinin dağıtım faaliyetlerini **yönlendirir, denetler, izler** ve gerektiğinde bu hizmetleri, masrafları dağıtım şirketine ait olmak üzere, bu Kanuna tabi sertifika sahibi gerçek ve tüzel kişilerden satın alabilir.

Piyasa Faaliyetleri ve Mevcut Görünüm

TOPTAN SATIŞ

Toptan satış : Doğal gazın dağıtım şirketlerine ve serbest tüketicilere yapılan satışını,

Toptan satış şirketi : Sistem içinde veya dışında, iletim veya dağıtım faaliyeti yapmaksızın, doğal gazın toptan satış faaliyeti ile iştigal eden tüzel kişiyi,

- Toptan satış şirketleri **iletim ve dağıtım faaliyeti yapamaz**, iletim ve dağıtım faaliyeti yapan tüzel kişiye iştirak edemez.
- İthalatçı şirketlerin ayrıca toptan satış lisansı almasına gerek yoktur.
- Toptan satış şirketleri ithalatçı ve üretim şirketlerinden aldığı doğal gazı serbest tüketicilere ve dağıtım şirketlerine satabilir.
- Hiç bir toptan satış şirketi cari yıl için Kurumca belirlenen ulusal tüketimin **% 20 den fazlasını satamaz**.
- Toptan satış şirketleri müşterilerinin mevsimsel azami tüketimlerini karşılamak için arz planlaması yapmak ve **depolama tedbirleri almak zorundadır**.

Piyasa Faaliyetleri ve Mevcut Görünüm

İHRACAT

İhracatçı şirket: Üretim şirketi ve toptan satış şirketlerinden veya ithalatçı şirketlerden satın aldığı gazı yurt dışına pazarlayan tüzel kişiyi,

- İthal edilmiş veya yurt içinde üretilmiş doğal gazın yurt dışına ihraç faaliyeti, ihracat lisansı almış tüzel kişiler tarafından, **lisanslarında belirtilen ülkeler** dâhilinde gerçekleştirilebilmektedir.
- Doğal gazın **hangi ülkeye ve hangi taşıma vasıtaları** ile ihraç edileceğinin EPDK'ya bildirilmesi gereklidir.
- İhracatçı şirketler yapacakları ihracatın ülke ihtiyacına zarar vermeyeceği garantisini vermek, ayrıca ihracat nedeniyle sisteme veya ülkeye vereceği zararın oluşması durumunda, **zararı tazmin etmek ve bu hususta sigorta yaptırmak zorundadır.**
- İhracat lisansları kapsamında lisans sahibi tüzel kişilerden hali hazırda sadece BOTAŞ faaliyette bulunmaktadır. **BOTAŞ tarafından Yunanistan'a** doğal gaz ihracatı yapılmaktadır.

Piyasa Faaliyetleri ve Mevcut Görünüm

SIKIŞTIRILMIŞ DOĞAL GAZ (CNG)

Sıkıştırılmış doğal gaz : Doğal gazın basınçlandırılmış halini,

Uluslararası literatürde **Compressed Natural Gas (CNG)** olarak geçmekte olup, Kurumumuz mevzuatında da bu kısaltma ile kullanılmaktadır.

CNG lisansı sahibi şirketler, almış oldukları lisans içeriğine göre yurt genelinde;

- **CNG Satışı**: Doğal gazın kuyu başı, ulusal iletim şebekesi veya şehir içi dağıtım sisteminden, tedarikçilerden satın alınıp sıkıştırılması ve basınçlı kaplara doldurulması ve satışı,
- **CNG İletim ve Dağıtımı**: Sıkıştırılmış haldeki doğal gazın özel vasıtalarla şehirler arasında taşınması, CNG satış istasyonlarından temin edilen ve/veya üretim yapan toptan satış şirketlerinden kuyu başında satın alınarak taşıma vasıtası üzerindeki sıkıştırma ekipmanlarıyla sıkıştırılan ve basınçlı kaplara doldurulan sıkıştırılmış doğal gazın iletim şebekelerinin ulaşmadığı yerlerde basıncının düşürülerek satılması,

faaliyetlerini gerçekleştirir.

Piyasa Faaliyetleri ve Mevcut Görünüm

SIKIŞTIRILMIŞ DOĞAL GAZ (CNG)

Sıkıştırılmış doğal gaz, boru hatlarının ulaşmadığı bölgelerdeki küçük ve orta ölçekli sanayi kuruluşlarında, turizm ve hizmet sektörlerinde (otel ve restoranlar) kullanılabildiği gibi motorlu taşıtlarda yakıt olarak da kullanılmaktadır.

Piyasa Faaliyetleri ve Mevcut Görünüm

SIVILAŞTIRILMIŞ DOĞAL GAZ (LNG)

İletim : Üretime mahsus toplama hatları ve dağıtım şebekeleri haricindeki gaz boru hattı şebekesi veya **sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) taşıma vasıtalarıyla** gerçekleştirilen doğal gaz naklini,

Sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) tesisi : Doğal gazın sıvı olarak taşınması ve depolanması amacıyla sıvılaştırılması, boşaltılması, depolanması ve tekrar gaz haline getirilmesi için kullanılan tesisleri,

Uluslararası literatürde **Liquefied Natural Gas (LNG)** olarak geçmekte olup, Kurumumuz mevzuatında da bu kısaltma ile kullanılmaktadır.

«Yapım ve hizmet faaliyetleri» başlıklı 5 inci maddesi:

*«... Doğal gazla ilgili herhangi bir yapım ve hizmet faaliyeti, **sertifika** sahibi olmayan kişiler tarafından gerçekleştirilemez.*

*Doğal gaz piyasasında faaliyet gösterecek ithalatçı şirket, ihracatçı şirket, iletim şirketi, depolama şirketi, dağıtım şirketi, toptan satış şirketi ve serbest tüketiciler, **Kurumdan sertifika almış** gerçek ve tüzel kişiler ile yapım ve hizmet sözleşmesi imzalayabilir. ...*

İç tesisat ve servis hatları ile ilgili sertifikalar Kurum adına ve Kurum tarafından yetkilendirilen resmi veya özel şirketler ile şehir içi dağıtım şirketlerince verilir.»

«*Yapım ve hizmet faaliyetleri*» başlıklı 5 inci maddesi:

Sertifika nedir?

«*Tanımlar*» başlıklı 3 üncü maddesinin 39 uncu bendi:

«**Sertifika:** Doğal gaz faaliyeti yapan tüzel kişilerin sistemde yer alacak tesislerinin tasarımı, yapımı, revizyonu, bakımı, onarımı, kontrolü, müşavirliği ve benzeri hizmetlerde bulunacak gerçek ve tüzel kişilerin yeterliliğini gösteren ve Kurul tarafından verilen izni ifade eder.»

Doğal Gaz Piyasası Sertifika Yönetmeliği

«Sertifika Türleri» başlıklı 7 nci maddesi:

«a) **Yapım ve Hizmet Sertifikası**; doğal gaz piyasasında yer alan **tesislerin** fizibilite, etüt, proje, müşavirlik, kontrol, denetleme, yapım, servis, bakım ve onarım hizmetlerini yapmaya yeterli olduklarını gösteren ve **Kurul tarafından** gerçek veya tüzel kişilere verilen izin belgesidir.

b) **İç Tesisat ve Servis Hatları Sertifikası**; şehir içi dağıtım şebekesine ait servis hatları ve iç tesisat ile ilgili proje, müşavirlik, kontrol, yapım, denetim, servis, bakım-onarım hizmetlerini yapmaya yeterli olduklarını gösteren, **dağıtım şirketleri** ile yetki belgesi sahibi resmi veya özel şirketler tarafından düzenlenen ve **ilgili dağıtım şirketinin belirlenmiş bölgesinde geçerli olan** ve gerçek veya tüzel kişilere verilen izin belgesidir.»

Sertifikaların Kapsamları

Gerçek veya tüzel kişilerin,

- İlgili dağıtım şirketinin belirlenmiş bölgesi sınırları içinde kalan şehir içi dağıtım şebekesine ait servis hatları ve iç tesisatlarına ilişkin yapım ve hizmet faaliyeti için “***İç Tesisat ve Servis Hatları Sertifikası***”,
- Şehir içi dağıtım şebekesine bağlantılı iç tesisat ve servis hatları dışındaki doğal gaz piyasasında yer alan her türlü tesis/tesisata yönelik yapım ve hizmet faaliyeti için ise “***Yapım ve Hizmet Sertifikası***”

sahibi olmaları gerekmektedir.

«*Lisans ve sertifikaların genel esasları*» başlıklı 6 ncı maddesi:

lisans ve sertifikaların tabi olacağı usul ve esaslar

ile

lisans ve sertifikalarda yer alacak asgari hükümler

«Rekabetin korunması ve geliştirilmesi, bilgi verme ve hesap ayrışımı» başlıklı 7 nci maddesi:

- 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda öngörülen **rekabet özgürlüğü, hakim durumun kötüye kullanılmaması**, birleşme ve devir almaya ilişkin hususlar, doğal gaz piyasasında faaliyet gösterecek tüzel kişilere de uygulanır.
- Türkiye'deki üretim şirketleri hariç olmak kaydıyla **hiçbir tüzel kişi, Kurumun cari yıla ait olarak belirlediği ulusal doğal gaz tüketim tahmininin yüzde yirmisinden fazlasını satamaz**. Bu oran, kayıplar düşüldükten sonra kalan net ulusal tüketim miktarından şirketin doğrudan doğruya veya sermayesinin yarısından fazlası kendisine ait şirketler vasıtasıyla tükettiği gaz miktarı tenzil edilerek bulunur. Bu oranın aşılması halinde Kurum tarafından gerekli önlemler alınır.

«Rekabetin korunması ve geliştirilmesi, bilgi verme ve hesap ayrışımı» başlıklı 7 nci maddesi:

- Doğal gaz piyasa faaliyeti yapan herhangi bir tüzel kişi, **kendi faaliyet alanı dışında faaliyet gösteren tüzel kişilerden sadece bir tanesine iştirak edebilir.** Kendi faaliyet alanında, faaliyet gösteren hiç bir tüzel kişiye iştirak edemez ve şirket kuramaz. Ancak, iştirak ettiği tüzel kişi üzerinde doğrudan veya dolaylı olarak o tüzel kişinin sermayesinin veya ticari mal varlığının yarısından fazlasını veya oy haklarının yarısından fazlasını kullanma hakkına ya da denetim kurulu, yönetim kurulu veya tüzel kişiyi temsile yetkili organların üyelerinin yarıdan fazlasını atama hakkına ya da işlerini idare etme hakkına sahip olamaz. BOTAŞ'ın mevcut iştirakleri ile ilgili hakları saklıdır.

«Rekabetin korunması ve geliştirilmesi, bilgi verme ve hesap ayrışımı» başlıklı 7 nci maddesi:

- Dağıtım şirketlerinin bir yıl içerisinde **dağıtacakları gazın en fazla yüzde ellisini** bir tüzel kişiden satın almaları esas olup, Kurul rekabet ortamı oluşmasını dikkate alarak bu miktarı artırmaya veya azaltmaya yetkilidir.

«Serbest tüketicinin belirlenmesi ve sisteme girişte istisnai haller» başlıklı 8 inci maddesi:

■ Kanun;

Yıllık 1.000.000 m³ ten fazla tüketim yapan tüketiciler ve kullanıcı birlikleri, elektrik santralleri ve kojenerasyon tesisleri ve üretim faaliyetinde kullanılmak üzere, Türkiye’de doğal gaz üreten üretim şirketleri, serbest tüketici olarak belirlenmiştir.

Kurul Kararı;

Konut tüketicileri (evsel tüketiciler) hariç olmak üzere, tüm tüketiciler serbest tüketici statüsündedir.

«Serbest tüketicinin belirlenmesi ve sisteme girişte istisnai haller» başlıklı 8 inci maddesi:

■ Kanun;

Her yıl serbest tüketici olma sınırı EPDK tarafından yeniden belirlenir.

Kurul Kararı;

2018 yılı boyunca uygulanmak üzere 75.000 m³tür.

- Şehir içi doğal gaz dağıtım lisansı ihalesi sonucunda dağıtım lisansı sahibi olan tüzel kişilerin **dağıtım bölgesinde uygulanacak serbest tüketici olma sınırına** ilişkin olarak, lisans yürürlük tarihinden başlamak üzere **ilk 5 yıllık sürenin dolmasından sonra, yukarıdaki hükümleri** geçerlidir.

«Yaptırımlar ve yaptırımların uygulanmasındaki usul» başlıklı 9 uncu maddesi:

Kanun kapsamında ön görülen **yaptırımlar**:

- İhtar
- İdarî para cezası (her defasında bir önceki cezanın iki katı oranında idari para cezası)
- **İptal** (idarî para cezasının tutarı cezaya muhatap tüzel kişinin bir önceki malî yılına ilişkin bilançosundaki safi satış hasılatının yüzde yirmisini aşacak düzeye ulaşması halinde)

«*Tarifeler*» başlıklı 11 inci maddesi:

4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun «*Kurulun Doğal Gaz Piyasası ile İlgili Görevleri*» başlıklı 5/A maddesinin;

(f) bendi:

«*Doğal gaz piyasası içerisinde rekabetin hiç veya yeterince oluşmadığı alanlarda, fiyat ve tarife teşekkülüne ilişkin usul ve esasları düzenlemek*»

(g) bendi:

«*... tarife revizyonları hakkında karar almak*»

«*Tarifeler*» başlıklı 11 inci maddesi:

4646 Sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun 11 inci maddesi ve Doğal Gaz Piyasası Tarifeler Yönetmeliği'nin 5 inci maddesi uyarınca:

- Bağlantı Tarifeleri
- İletim ve Sevkiyat Kontrolüne ait Tarifeler
- Depolama Tarifeleri
- Toptan Satış Tarifeleri
- Perakende Satış Tarifeleri

öngörülmüştür.

Ek maddeler:

- Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun uygulanmasından Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) yetkili ve sorumludur.
- Doğal Gaz Piyasası Kanununun yürütülmesinde, gerçek ve tüzel kişilerin Kurumdan alacakları lisans veya sertifika kapsamında yapacağı faaliyetlerin **denetimi, gözetimi, yönlendirilmesi, uyulacak usul ve esaslar** ile bu lisans ve sertifikaların kapsamı, verilme kriterleri, süreleri, bedellerinin tespit şekli, çevre mevzuatı ile uyum sağlaması , sicil kayıtlarının tutulma usulü ile lisans ve sertifika sahiplerinin hak ve yükümlülükleri ve piyasanın düzenlenmesi ile ilgili **gerek görülen diğer hususlar çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.**

Kanun'a Dayanılarak Çıkarılan İkincil Mevzuat

Doğal Gaz Piyasasına ilişkin Yönetmelikler;

- Doğal Gaz Piyasası Lisans Yönetmeliği
- Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği
- Doğal Gaz Piyasası Tarifeler Yönetmeliği
- Doğal Gaz Piyasası Sertifika Yönetmeliği
- Doğal Gaz Piyasası İletim Şebekesi İşleyiş Yönetmeliği
- Doğal Gaz Piyasası Tesisler Yönetmeliği
- Doğal Gaz Piyasası İç Tesisat Yönetmeliği
- Doğal Gaz Piyasası Denetimler ile Ön Araştırmalar Yönetmeliği
- Doğal Gaz Piyasası LNG Depolama Tesisleri Kullanım Usul Esas Yönetmeliği
- Doğal Gaz Piyasası Yer Altı Depolama Tesisleri Kullanım Usul Esas Yönetmeliği
- Aynı Yerde Doğal Gaz Depolama Başvurusunda Bulunulması hk Yönetmelik
- Enerji Piyasası Bildirim Yönetmeliği

İlginiz için teşekkürler!